

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΕΑΕΚ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Αναφορά προόδου έργου

Κωδικός Παραδοτέου: Π.0.03

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΛΙΝΙΚΗΣ
ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ

Κωδικός Παραδοτέου: Π.0.03

Πληροφορίες Εγγράφου

Κωδικός Παραδοτέου:	Π.0.03
Τίτλος Παραδοτέου:	Αναφορά προόδου έργου
Είδος Παραδοτέου: (Δ/Ε)*	Δημόσιο/Εσωτερικό
Συμβατική Ημερομηνία Παράδοσης:	-
Πραγματική Ημερομηνία Παράδοσης:	-
Όνομα Αρχείου:	ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΡΓΟΥ
Έκδοση:	V.01
Κατάσταση:	Προς Υποβολή /Ενδιάμεση αναφορά

Πακέτο Εργασίας:	ΠΕ.4.
Συντάκτης:	Μανιοπουλος Δημήτριος
Συνεισφέροντες:	Γιαντσελίδης Χαραλαμπος , Καρλοβασίτου Άννα

Υπεύθυνος Π.Ε.:	Καρλοβασίτου Άννα / 23/7/2008
Ολοκλήρωση Παραδοτέου:	/υ/
Συντάκτης:	Μανιοπουλος Δημήτριος / 23/7/2008

1. ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΡΓΟΥ ΕΠΕΑΕΚ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Η πρώτη φάση του έργου (ΠΕ1) περιλαμβάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες υλοποίησης του προγράμματος και σαφή ορισμό των λεπτομερειών του έργου.

Επιπλέον πραγματοποιήθηκαν:

- Ο καθορισμός των ομάδων εργασίας οι οποίες και συμμετέχουν στη διαχείριση του έργου
- Η διενέργεια των απαραίτητων διαγωνισμών του έργου σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία για την κατοχύρωση:
 - ο Του αναδόχου αξιολογητή του έργου, ο οποίος και θα αναλάβει την σύνταξη της τελικής έκθεσης αξιολόγησης της δράσης
 - ο Του αναδόχου υπευθύνου για τις εργασίες προώθησης της δράσης, υλοποίησης σεμιναρίων και ημερίδων
- Η προετοιμασία του έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού διδασκαλίας των σεμιναρίων και δημιουργία βιωματικών εργαστηρίων γύρω από θέματα αναπηρίας, εκπαίδευσης και ένταξης παιδιών με αναπηρία .
- Οι πρώτες διαδικασίες ενημέρωσης και εκδήλωσης ενδιαφέροντος για γονείς - εκπαιδευτικούς που θα ενταχτούν στο πρόγραμμα. (Ημερίδα 12/5/08 στο κτίριο της Παλιάς Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ)
- Η συλλογή αιτήσεων για την συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία. ()
- Ο καθορισμός των εκπαιδευτών που θα συμμετάσχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία (αριθμός εκπαιδευτών 27)
- Η σύνταξη του προγράμματος θεωρητικής διδασκαλίας -αναλυτικό ωρολόγιο πρόγραμμα.
- Η συμπλήρωση της υλικοτεχνικής υποδομής.

Σύμφωνα με τα παραπάνω αναμένεται να ξεκινήσει η εκπαιδευτική διαδικασία για τη Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας στα τέλη Μαΐου και στην συνέχεια και μέχρι την υλοποίηση του έργου να επεκταθεί και στους λοιπούς νομούς υλοποίησης της δράσης

Η διάρκεια της πρώτης φάσης του έργου ανέρχεται στους 6 μήνες.

Αναλυτικότερα ανά μήνα έχουμε την κατανομή των επιμέρους ενεργειών :

- 1^{ος} μήνας:
 - έρευνα υλικού στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία για εκπαίδευση σε θέματα ειδικών αναγκών
 - συναντήσεις με εκπαιδευτικούς για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο
- 2^{ος} μήνας:
 - έρευνα υλικού στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία για εκπαίδευση σε θέματα ειδικών αναγκών
 - συναντήσεις με εκπαιδευτικούς για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο
 - συναντήσεις μελών ερευνητικής - συγγραφικής ομάδας για τον καθορισμό των κεφαλαίων και της ύλης του παραδοτέου βιβλίου και cd
 - συναντήσεις με εκπαιδευτές για την ύλη των μαθημάτων και τον συντονισμό των ομάδων εργασίας
 - προετοιμασία σεμιναρίων
 - συγγραφή υλικού για τις πρώτες ημερίδες
- 3^{ος} μήνας:
 - συναντήσεις με εκπαιδευτικούς για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο
 - συναντήσεις με εκπαιδευτές για την ύλη των μαθημάτων και τον συντονισμό των ομάδων εργασίας
 - προετοιμασία σεμιναρίων

- συναντήσεις με συλλόγους ατόμων με ειδικές ανάγκες για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο και αναζήτηση εκπαιδευτικών γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες
- δημιουργία πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα και ερωτηματολογίου σύμφωνα με το οποίο θα γίνει η επιλογή των καταρτιζομένων
- 4^{ος} μήνας:
 - συναντήσεις με εκπαιδευτικούς για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο
 - συναντήσεις με εκπαιδευτές για την ύλη των μαθημάτων και τον συντονισμό των ομάδων εργασίας
 - προετοιμασία σεμιναρίων
 - συναντήσεις με συλλόγους ατόμων με ειδικές ανάγκες για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο και αναζήτηση εκπαιδευτικών γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες
 - λόγω της σχετικής καθυστέρησης της τελικής και οριστικοποιημένης ένταξης του προγράμματος στην δράση του ΕΠΕΑΕΚ είχε σαν συνέπεια και τη καθυστερημένη υλοποίηση των προκηρύξεων για τα έργα υποέργα 2,3,4, τα οποία και περιλαμβάνουν:
 - προκήρυξη αναδόχου για το υποέργο της αξιολόγησης του προγράμματος
 - προκήρυξη αναδόχου για το υποέργο της δημιουργίας και υλοποίησης δράσεων ενημέρωσης και προώθησης
 - προκήρυξη για το υποέργο παραγωγής έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού
- 5^{ος} μήνας:
 - συναντήσεις με εκπαιδευτικούς για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο

- συναντήσεις με εκπαιδευτές για την ύλη των μαθημάτων και τον συντονισμό των ομάδων εργασίας
 - προετοιμασία σεμιναρίων και ολοκλήρωση των εισηγήσεων
 - συναντήσεις με συλλόγους ατόμων με ειδικές ανάγκες για την διάδοση της πληροφορίας για το έργο και αναζήτηση εκπαιδευτικών γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες
 - μετά την τελική έγκριση από τον φορέα ξεκίνησαν οι διαδικασίες των προκηρύξεων των υποέργων 2,3,4
 - δοθήκαν στην Περιφέρεια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εκδήλωση ενδιαφέροντος συμμετοχής στο πρόγραμμα των εκπαιδευτικών. Αυτές θα σταλούν σε όλα τα σχολεία που υπάγονται στην συγκεκριμένη περιφέρεια.
 - ακολουθούν και οι υπόλοιπες περιφέρειες
- 6^{ος} Μήνας:
 - Ολοκληρώθηκε η διενέργεια των απαραίτητων διαγωνισμών του έργου σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία για την κατοχύρωση:
 - Του αναδόχου αξιολογητή του έργου, ο οποίος και θα αναλάβει την σύνταξη της τελικής έκθεσης αξιολόγησης της δράσης
 - Του αναδόχου υπευθύνου για τις εργασίες προώθησης της δράσης, υλοποίησης σεμιναρίων και ημερίδων
 - Υλοποιήθηκαν οι πρώτες διαδικασίες ενημέρωσης και εκδήλωσης ενδιαφέροντος για γονείς - εκπαιδευτικούς που θα ενταχτούν στο πρόγραμμα. (Ημερίδα 12/5/08 στο κτίριο της Παλιάς Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ .Στο παράρτημα έχουν προσαρτηθεί το περιεχόμενο της ημερίδας
 - Υλοποιήθηκαν οι πρώτες επαφές για την ημερίδα που θα γίνει για την Περιφέρεια Αν Μακεδονίας και Θράκης

1.1 ΠΕΘ: Διαχείριση Έργου

Αναλυτικότερη οι μέχρι στιγμή ενέργειες συναφείς με την διαχείριση του έργου περιλαμβάνουν:

- διοικητική, γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη του έργου.
- διαδικασίες προ-σχεδιασμού, παρακολούθησης της εξέλιξης και ολοκλήρωσης / αποδέσμευσης των παραδοτέων.

Ο μηχανισμός διαχείρισης στηρίζεται στις ακόλουθες βασικές αρχές που ακολουθούνται με συνέπεια κατά τη διάρκεια υλοποίησης:

Αρχή 1η: Προγραμματισμός και διαχείριση με βάση σημεία ελέγχου και λεπτομερή ανάλυση των εργασιών υλοποίησης.

Αρχή 2η: Συνέπεια στον τρόπο επικοινωνίας.

Αρχή 3η: Προδιαγεγραμμένες Επιθεωρήσεις και Έλεγχοι. Θα γίνονται στα πλαίσια του έργου επιθεωρήσεις και έλεγχοι στην πρόοδο των εργασιών και των παραδοτέων των έργων με βάση προδιαγεγραμμένες λίστες ελέγχου έτσι ώστε να αναγνωρίζονται και ν' αντιμετωπίζονται έγκαιρα τα σφάλματα ή οι αστοχίες.

Αρχή 4η: Ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων στο έργο για την πρόοδο. Η αρχή αυτή έχει σκοπό να εμπλέξει την ομάδα έργου αλλά και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς στη διαδικασία αναγνώρισης προβλημάτων και κινδύνων. Με τη συνεισφορά όλων περιορίζεται η πιθανότητα να μην αναγνωριστούν έγκαιρα οι κίνδυνοι.

Αρχή 5η: Ανθρωποκεντρική διαχείριση.

Για την υλοποίηση του παραπάνω συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του έργου χρησιμοποιούνται:

- Σε επίπεδο ανθρώπινων πόρων και διαδικασιών η οργανωτική δομή που περιγράφεται στην ενότητα «Ομάδα Έργου».

- Σε επίπεδο τεχνικών προγραμματισμού και ελέγχου του έργου μεθοδολογίες και λογισμικό διαχείρισης έργων. Οι κυριότερες από αυτές είναι:
 - Work Breakdown Structures (WBS). Η μεθοδολογία έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για τη σύνταξη της παρούσας προσφοράς
 - Διαγράμματα Gantt.
 - Μέθοδος Κρίσιμης Διαδρομής (CPM).
 - Τεχνική PERT (Program Evaluation and Review Technique).
 - Τα Microsoft Project και Microsoft Excel για την ουσιαστική παρακολούθηση του έργου.

1.2 ΠΕ 1: Προπαρασκευαστικές ενέργειες, οριοθέτηση και σαφής ορισμός λεπτομερειών του έργου

Οι ενέργειες που περιέχει το συγκεκριμένο πακέτο εργασίας και έχουν υλοποιηθεί στη παρούσα φάση είναι οι εξής:

Ενέργειες

Ενέργεια 1.1: Προετοιμασία έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού .

Για την εκτέλεση της ενέργειας 1.1 επιλέχθηκαν ερευνητές/φορείς οι οποίοι θα συντάξουν το υλικό των θεματικών ενοτήτων διδασκαλίας και των θεωρητικών σεμιναρίων.

Ενέργεια 1.2: Εκδήλωση ενδιαφέροντος εκπαιδευτικών .

Για την εκτέλεση της συγκεκριμένης ενέργειας πραγματοποιήθηκαν και θα πραγματοποιηθούν , κατόπιν συνεννοήσεως με την Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ημερίδα - συνάντηση για την ενημέρωση των εκπαιδευτικών- γονέων σχετικά με το

πρόγραμμα. Στην ημερίδα θα δοθούν επίσης αιτήσεις- έντυπα ερωτηματολογίων στους εκπαιδευτικούς - γονείς (EP1).

Ενέργεια 1.3: Πρόγραμμα επιμόρφωσης - Ωρολόγιο πρόγραμμα

Για την πραγματοποίηση της παρούσας ενέργειας θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί οι ενέργειες 1.1 και 1.2. Το τελικό ωρολόγιο πρόγραμμα θα περιλαμβάνει την κατανομή των θεματικών ενότητων και τους εκπαιδευτές της κάθε θεματικής ενότητας.

Ενέργεια 1.4: Αποτόπωση και ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής

Κατά την διάρκεια της ενέργειας 1.4 αποτιμούνται η υπάρχουσα υποδομή στήριξης του προγράμματος και πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την απόκτηση της κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής.

1.3 Μεθοδολογία αξιολόγησης του προγράμματος

Σκοπός της ενδιάμεσης αξιολόγησης, όπως αναφέρεται και στο πρόγραμμα είναι η συνεχής παρακολούθηση της εξέλιξής του, με στόχο τη βελτίωση της εφαρμογής του μέσω της διαδικασίας ανατροφοδότησης και η τελική αποτίμηση του βαθμού επίτευξης των επιμέρους στόχων παιδαγωγικών οικονομικών και εκπαιδευτικών του προγράμματος όπως αυτοί αναφέρονται στην περιγραφή του έργου η οποία θα αποτελέσει και την αφετηρία για την αξιολόγησή του

Είναι, επίσης, σημαντικό να επισημανθεί ότι όπως γνωρίζουμε από την κοινωνιολογία της εκπαίδευσης και τη συστημική προσέγγιση ανάλυσης των οργανισμών ό,τι συμβαίνει στην λειτουργία των οργανισμών προσδιορίζεται σε σημαντικό βαθμό από αυτό που συμβαίνει εκτός των οργανισμών. Για το λόγο αυτό στην τελική αξιολόγηση θα ληφθεί υπόψη και το περιβάλλον μέσα στο οποίο άρχισε να εφαρμόζεται το πρόγραμμα και το οποίο προσδιόρισε πολλά σημεία του προγραμματισμού και περιεχομένου του.

Η ενδιάμεση εσωτερική αξιολόγηση θα περιοριστεί στην παρουσίαση και ανάλυση αυτού που συμβαίνει στο εσωτερικό λειτουργίας της παρέμβασης και στην αποτόπωση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων που είχε το πρόγραμμα τόσο στον

πληθυσμό που απευθύνεται όσο και στον προδιαγεγραμμένο σκοπό και επιμέρους στόχους κατά την εφαρμογή του.

Οι περιοχές παρέμβασης είναι επιλεγμένες στη βάση των αναγκών όπως αυτές προκύπτουν από:

1. Την καταγραφή και ανάλυση των δεδομένων που αφορούν την κατανομή των συμμετεχόντων στη χώρα
2. Τις προτεραιότητες της πολιτικής παρέμβασης
3. Την εμπειρία εφαρμογής του προγράμματος τα προηγούμενα χρόνια
4. Τα αποτελέσματα των μελετών και ερευνών στο χώρο της ειδικής εκπαίδευσης
5. Τις προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής που αφορούν το πρόγραμμα, και
6. Τον προϋπολογισμό του προγράμματος στον οποίο αποτυπώνονται οι πόροι που πρέπει να διατεθούν στους τομείς παρέμβασης.

Η αξιολόγηση του προγράμματος θα στηριχθεί, στην εκ των προτέρων (ex-ante) αξιολόγηση όπου έχουν τεθεί και προσδιοριστεί τα όρια, οι ποσοτικοί στόχοι και οι δείκτες απόδοσης και αποτελεσματικότητας του προγράμματος, στα πραγματικά δεδομένα της εφαρμογής του και συγκεκριμένα αφενός στα δεδομένα σχεδιασμού του προγράμματος όπως αυτά καθορίστηκαν και περιγράφονται στο εγκεκριμένο τεχνικό δελτίο του έργου και αφετέρου στα δεδομένα της υλοποίησης.

Για το λόγο αυτό η αξιολόγηση θα προσπαθήσει να απαντήσει όχι μόνο στο πιο είναι το αποτέλεσμα από την εφαρμογή του προγράμματος αλλά να εξετάσει το πλαίσιο και τις διαδικασίες σχεδιασμού του προγράμματος, τις διαδικασίες εφαρμογής, την συνάφεια των στόχων και των δράσεων για να αναδειχτεί ο ορθολογισμός της εφαρμογής και της λειτουργίας του προγράμματος σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης αυτού του προγράμματος θα αξιοποιήσουμε και αρχές αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται από άλλα θεωρητικά σχήματα όπως είναι τα στοχοκεντρικά (σχήματα σκοπών) τα οποία θα ενισχύσουν την ουσιαστική αξιολόγηση του προγράμματος και κυρίως θα αναδείξουν τη σχέση

και τη συνάφεια μεταξύ των στόχων, των μέτρων-δράσεων και των αποτελεσμάτων.

Επειδή το έργο αποτελείται από 5 διαφορετικά υποέργα των οποίων το περιεχόμενο είναι διαφορετικό αλλά αλληλεξαρτώμενο με κάθετες και οριζόντιες διασυνδέσεις η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί θα είναι ενιαία για το σύνολο του έργου και θα διαφοροποιείται μόνο όπου κρίνεται αναγκαίο.

Έτσι για όλα τα υποέργα αλλά και συνολικά το έργο θα ακολουθήσουμε μια μέθοδο που υπαγορεύεται από το περιεχόμενο του προγράμματος και εξασφαλίζει μια ορθολογική διαδοχική και ολοκληρωμένη προσέγγιση του αντικειμένου του έργου καθώς και την αξιοπιστία και ποιότητα της αξιολόγησής του.

Συγκεκριμένα οι διαδικασίες αφορούν στην:

1. Ανάλυση των βασικών δεδομένων για τον πληθυσμό στόχο του έργου και ειδικότερα:

1. Την κοινωνικό-οικονομική του κατάσταση
2. Σχέσεις με την περιβάλλουσα κοινωνία
3. τα ειδικά θέματα υγείας

2. Ανάλυση του έργου και αναζήτηση της συνάφειας στόχων-δράσεων του έργου και ειδικότερα:

1. Ανάλυση των αξόνων πολιτικής του έργου
2. Σκοπός και επιμέρους στόχοι των υποέργων του προγράμματος
3. περιγραφή των δράσεων
4. Κατανομή των πόρων σε επίπεδο υποέργων και δράσεων του προγράμματος.
5. Αναμενόμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή των υποέργων και αν είναι δυνατόν ποσοτικοποίηση τους.
6. Δημιουργία δεικτών αξιολόγησης του έργου.

3. Υλοποίηση του έργου (Συλλογή και καταγραφή των δεδομένων-στοιχείων υλοποίησης του έργου

1. Ανάλυση των δράσεων

2. Αξιοποίηση του επιστημονικού προσωπικού
 3. Τρόπος υλοποίησης των δράσεων
 4. Συλλογή δεδομένων σε σχέση με τους δείκτες αξιολόγησης.
 5. Διάρκεια ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων δράσεων
 6. Οργάνωση και λειτουργία των τεσσάρων αξόνων του προγράμματος
 7. Περιεχόμενο επιμορφωτικών προγραμμάτων
 8. Οργάνωση δραστηριοτήτων διάχυσης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.
4. Καταγραφή και ανάλυση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του προγράμματος και ειδικότερα:
1. Καταγραφή των στοιχείων που αποτυπώνουν τα αποτελέσματα της κάθε δράσης
 2. Ανάλυση των στοιχείων σε σχέση με τους δείκτες που έχουν οριστεί σε προηγούμενη φάση
 3. Ανάλυση των αποτελεσμάτων των δράσεων σε σχέση με το βαθμό αντιμετώπισης των προβλημάτων του πληθυσμού στόχου.
 4. Συμβολή της επιμόρφωσης στην επίτευξη του σκοπού και των στόχων του έργου
 5. Συμβολή των μέσων που διατέθηκαν στην υλοποίηση των στόχων.
 6. Ανάλυση των αποτελεσμάτων σε σχέση με τους αρχικούς στόχους του προγράμματος κατά υποέργο και συνολικά - συνολική αξιολόγηση.

Για αυτή την έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο και Ιούλιο σχεδιάστηκαν και διανεμήθηκαν τέσσερα διαφορετικά ερωτηματολόγια στοχεύοντας σε διαφορετικό πληθυσμό αλλά με περιεχόμενο το οποίο θα μπορούσε να αποτυπώσει ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία των δράσεων του προγράμματος αλλά και με στόχο τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων να μπορούν να οδηγήσουν σε συγκρίσεις.

Έτσι τα τέσσερα ερωτηματολόγια τα οποία είναι σύντομα και περιεκτικά απευθύνονται:

- Στους εκπαιδευόμενους (2)
- Στους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν (2)

Η επεξεργασία των ερωτηματολογίων και η ανάλυση των αποτελεσμάτων θα αποτελέσει ξεχωριστό κεφάλαιο στην αξιολόγηση του προγράμματος, μετά την ανάλυση των δευτερογενών στοιχείων υλοποίησης του προγράμματος.

1.4 Ενημέρωση – επιμόρφωση μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας καθώς και γονέων

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, τόσο αυτών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα άμεσα όσο και των γονέων μαθητών ΑΜΕΑ και αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της ένταξής τους στο σχολείο είναι επιβεβλημένη.

Όπως προβλέπει το πρόγραμμα οι άξονες εκπαίδευσης παρουσιάστηκαν στην ex ante αξιολόγηση του έργου.

Στην εξειδίκευση αυτού του άξονα που έγινε στο ξεκίνημα του έργου προβλέπεται η χωροταξική κατανομή του συνολικού αριθμού των επιμορφώσεων κατά περιφέρεια εφαρμογής του προγράμματος και ο στόχος είναι να επιμορφωθούν 250 εκπαιδευτικοί και γονείς Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία υλοποίησης του άξονα της επιμόρφωσης ο στόχος θα επιτευχθεί μέχρι το τέλος του έργου αφού μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί λιγότερα από τα μισά σεμινάρια, που προβλέπονται συνολικά στο πρόγραμμα και έχουν επιμορφωθεί 100 εκπαιδευτικοί και γονείς σύμφωνα με τα παραεχόμενα στοιχεία από τον φορέα υλοποίησης

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο πρόγραμμα προέρχονται από την Α βάρθμιας και Β βάρθμιας εκπαίδευση που δείχνει ότι το πρόγραμμα έχει τη δυνατότητα να ενημερώνει αλλά και να καταρτίζει πολύ περισσότερα άτομα από αυτά που συμμετέχουν στις δραστηριότητες της παρέμβασης στα σχολεία, επιτυγχάνοντας πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και διεύρυνση του παιδαγωγικού πεδίου των εκπαιδευτικών

Αξιολογώντας την εφαρμογή αυτού του άξονα θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ο στόχος του προγράμματος θα επιτευχθεί μέχρι το τέλος του έργου και τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν στην τελική αξιολόγηση αυτού. .

Θα πρέπει όμως να επισημανθούν ορισμένες δυσλειτουργίες στην εφαρμογή που οφείλονται σε «τεχνικούς» λόγους όπως στην καθυστέρηση της ανάθεσης σε φορέα της έκδοσης των βιβλίων με αποτέλεσμα να αρχίσει το πρόγραμμα χωρίς να έχουν προμηθευτεί στην πλειονότητά τους οι εκπαιδευτικοί με τα απαραίτητα βιβλία.

Άλλο σημαντικό ζήτημα στην υλοποίηση του μέτρου είναι ότι αυτό έχει σχεδιαστεί από πλευράς οργάνωσης για τη Θεσσαλονίκη όπου υπάρχει συγκέντρωση εκπαιδευτικών και γονέων και είναι σχετικά εύκολο να επιμορφώνονται μαζικά οι μετέχοντες .

Στις υπόλοιπες περιφέρειες δεν είναι δυνατόν να συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών σε κάθε συνάντηση με αποτέλεσμα οι διημερίδες στις οποίες πραγματικά γίνεται επιμόρφωση ουσίας μέσω των εργαστηριακού τύπου επιμορφώσεων να δυσλειτουργούν. Από πλευράς αποτελεσματικότητας τα σεμινάρια αυτά είναι πολύ ουσιαστικά γιατί δίνεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να επικοινωνήσουν, να συζητήσουν περιπτώσεις, να αναλύσουν τα θέματα σε βάθος και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα

Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν στη διαδικασία της επιμόρφωσης ήταν τρεις. Α) η εισήγηση που ακολουθήθηκε κυρίως στις επιμορφώσεις ενημέρωσης των στελεχών εμπλουτιζόταν με παραδείγματα και το περιεχόμενο περιστρεφόταν γύρω από θέματα ειδικής εκπαίδευσης. Β) η συζήτηση όπου οι επιμορφούμενοι είχαν τη δυνατότητα να συμμετέχουν, να ανταλλάσσουν απόψεις και να εμβαθύνουν σε θέματα που τους αφορούσαν. Γ) Οι ομάδες εργασίας ή εργαστηριακού τύπου όπου οι επιμορφούμενοι χωρίζονταν σε ομάδες και καλούνταν να συζητήσουν θέματα και προβλήματα που συναντούν στο σχολείο αλλά και να διεκπεραιώσουν κάποια δραστηριότητα.

Όσον αφορά στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα ενημέρωσης αλλά και επιμόρφωσης ειδικά για την διδακτική του διαθέσιμου από το πρόγραμμα υλικού έγινε, αρκετές φορές, με την απουσία του διδακτικού υλικού.

Όμως η στέρηση της δυνατότητας, λόγω κυρίως χρόνου υλοποίησης αλλά και πόρων, της συνεχούς κατάρτισης αποδυναμώνει τα αποτελέσματα της εφαρμογής καινοτόμων δράσεων αλλά και εκπαιδευτικών αλλαγών.

Τέλος, ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα το οποίο παρουσιάστηκε κυρίως στις τελευταίες επιμορφώσεις είναι η προσέλευση των εκπαιδευτικών σε σχέση με την ένταση και διάρκεια των σεμιναρίων.

1.5 Αναπαραγωγή- Παραγωγή Βοηθητικού Υλικού

Αυτός ο άξονας περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που αφορούν το διδακτικό υλικό που χρησιμεύει ως βοηθητικό σ' αυτό που διαθέτει ο εκπαιδευτικός και στοχεύει στο να τον διευκολύνει κυρίως στο έργο της διδασκαλίας.

Το υποέργο αυτό θα πρέπει να εξεταστεί από δυο πλευρές οι οποίες προκύπτουν από το περιεχόμενό του.

Καταρχήν, τόσο στην Θεσσαλονίκη αλλά επί το πλείστον σε περιφερειακές πόλεις δεν είχαν στη διάθεσή τους έναν αριθμό βιβλίων είτε λόγω καθυστέρησης στην αναπαραγωγή είτε λόγω έλλειψης χρόνου για τη διανομή. Δεν υπάρχει σαφής αριθμός αυτού του υπολοίπου βιβλίων στις διάφορες περιφέρειες.

2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στη συνέχεια θα γίνει παρουσίαση και ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων που προέκυψαν από την έρευνα μέσω ερωτηματολογίων στους άμεσα συμμετέχοντες στο πρόγραμμα. Τα δεδομένα προέκυψαν από την συμπλήρωση των τεσσάρων ερωτηματολογίων που συντάχθηκαν για αυτό το λόγο και διανεμήθηκαν στους μετεχόντες που συμμετείχαν στα τμήματα στους εκπαιδευτικούς τους και τέλος στους γονείς των μαθητών με ειδικές ανάγκες .

Στόχος της εμπειρικής έρευνας είναι να καταγραφούν αναλυθούν και παρουσιαστούν οι απόψεις των ωφελούμενων από το πρόγραμμα τόσο για το σχεδιασμό και περιεχόμενό του όσο και για την εφαρμογή και αποτελεσματικότητά του στην παρούσα φάση εφαρμογής του.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας κατά κατηγορία ερωτηματολογίου.

2.1 Οι απόψεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών γονέων

Το δείγμα που δημιουργήθηκε αφορά 60 εκπαιδευτικούς. Το 60% είναι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 40% είναι πρωτοβάθμιας με έδρα την περιοχή της Θεσσαλονίκης .

Οι μισοί σχεδόν έχουν πάρει τα βιβλία, δηλαδή το βοηθητικό εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος το οποίο είχε εκδοθεί στην φάση του προγράμματος

Από τους 60 εκπαιδευτικούς - γονείς η φυλετική κατανομή του τέκνου με ειδικές ανάγκες είναι η εξής:

Αγόρι	55%
Κορίτσι	45%

Τα ειδικά προβλήματα υγείας ποικίλουν με πιο έντονο αυτό του αυτισμού σε ποσοστό 10%. Οι απόψεις των μετεχόντων για το πρόγραμμα και για την αποτελεσματικότητά του είναι πολύ θετικές και συγκεκριμένα

	Ποσοστό
παρα πολυ	35%
πολυ	20%
μετρια	17%
λιγο	15%
καθολου	13%
Συνολο	100.0%

Όσον αφορά την βελτίωση της οικογενειακής τους καθημερινότητας:

	Ποσοστό
παρα πολυ	15%
πολυ	15%
μετρια	19%
λιγο	20%
καθολου	21%
Συνολο	100.0%

Το συγκεκριμένο θέμα παρουσιάζει μεγάλη συνθετικότητα και όπως είναι αναμενόμενο κανείς δεν περιμένει ότι με την συμμετοχή σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης μπορεί να επιλύσει σύνθετα διαχρονικά και πολύπλοκα προβλήματα που σχετίζονται με την οικογενειακή καθημερινότητα των συγκεκριμένων οικογενειών.

Στο θέμα που σχετίζεται κατά πόσο ο εκπαιδευτής συνέβαλε στην βελτίωσης καθώς και ανταποκρίθηκε στις δικές τους ανάγκες παρουσιάζεται στο παρακάτω πίνακα:

	Ποσοστό
παρα πολυ	30%
πολυ	19%
μετρια	21%
λιγο	15%
καθολου	15%
Συνολο	100.0%

Τα ίδια περίπου αποτελέσματα εμφανίζονται και για την θέληση των συμμετεχόντων να παρακολουθήσουν και άλλο παρόμοιο πρόγραμμα μόλις αυτό τελειώσει.

	Ποσοστό
παρα πολυ	39%
πολυ	13%
μετρια	24%
λιγο	12%
καθολου	12%
Συνολο	100.0%

2.2 Οι απόψεις των συμμετεχόντων γονέων

Το δείγμα που δημιουργήθηκε αφορά 40 γονείς με έδρα την περιοχή της Θεσσαλονίκης .

Οι μισοί σχεδόν έχουν πάρει τα βιβλία, δηλαδή το βοηθητικό εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος το οποίο είχε εκδοθεί στην φάση του προγράμματος

Από τους 40 γονείς οι παρακάτω έχουν την εξής κατανομή όσο αφορά το φύλο των τέκνων τους :

Αγόρι	60%
Κορίτσι	40%

Τα ειδικά προβλήματα υγείας ποικίλουν με πιο έντονο αυτό του αυτισμού σε ποσοστό 20% Οι απόψεις των μετεχόντων για το πρόγραμμα και για την αποτελεσματικότητα του είναι πολύ θετικές και συγκεκριμένα

	Ποσοστό
παρα πολυ	25%
πολυ	10%
μετρια	27%
λιγο	25%
καθολου	13%
Συνολο	100.0%

Όσον αφορά την βελτίωση της οικογενειακής τους καθημερινότητας:

	Ποσοστό
παρα πολυ	12%
πολυ	12%
μετρια	24%
λιγο	22%
καθολου	19%
Συνολο	100.0%

Το συγκεκριμένο θέμα παρουσιάζει μεγάλη συνθετικότητα και όπως είναι αναμενόμενο κανείς δεν περιμένει ότι με την συμμετοχή σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης μπορεί να επιλύσει σύνθετα διαχρονικά και πολύπλοκα προβλήματα που σχετίζονται με την οικογενειακή καθημερινότητα των συγκεκριμένων οικογενειών.

Στο θέμα που σχετίζεται κατά πόσο ο εκπαιδευτής συνέβαλε στην βελτίωσης καθώς και ανταποκρίθηκε στις δικές τους ανάγκες παρουσιάζεται στο παρακάτω πίνακα:

	Ποσοστό
παρα πολυ	21%
πολυ	24%
μετρια	26%
λιγο	15%
καθολου	15%
Συνολο	100.0%

Τα ίδια περίπου αποτελέσματα εμφανίζονται και για την θέληση των συμμετεχόντων να παρακολουθήσουν και άλλο παρόμοιο πρόγραμμα μόλις αυτό τελειώσει.

	Ποσοστό
παρα πολυ	19%
πολυ	23%
μετρια	34%
λιγο	12%
καθολου	12%
Συνολο	100.0%

Από τα παραπάνω παρατηρούμε μια εμφανώς πιο απαισιόδοξη κα συγκρατημένη στάση των γονέων απέναντι στο πρόγραμμα γεγονός το οποίο ίσως και να συνδέεται με το μορφωτικό τους επίπεδο και την συνάφεια του επαγγέλματος τους. Τα παραπάνω θα αναλυθούν συνολικά και εκτεταμένα στην τελική μελέτη αξιολόγησης του έργου.

2.3 Οι απόψεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτών

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
1	Καρλοβασιτου Άννα	Αν Καθηγήτρια Νευρολογίας
2	Δημητρακούδη Β	Υπ Διδάκτορας, Νευρολόγος
3	Γκαλιος Δημητρης	Υπ Διδάκτορας, Νευρολόγος
4	Πιπερίδου Χαριτωμένη	Αν Καθηγητρια Νευρολογίας
5	Βαδικόλιας Κ.	Λέκτορας Νευρολογίας
6	Αρμεντσουδης Παντελής	Υπ Διδάκτορας, Νευρολόγος
7	Τυχάλας Αθανασιος	Υπ Διδάκτορας, Νευρολόγος
8	Κούκου	Υπ Διδάκτορας, Νευρολόγος
9	Φωτίου Δημήτρης	Διδάκτορας, Ειδ. Νευρολογίας
10	Νάκου Μαρία	Υπ Διδάκτορας, Ειδικός Ψυχίατρος
11	Στεργίου Βασιλικη	Υπ Διδάκτορας, Ψυχίατρος
12	Μπουφίδης Σταυρος	Υπ Διδάκτορας, Ψυχίατρος
13	Σερδάρη Ασπασία	Υπ Διδάκτορας, Παιδοψυχίατρος
14	Παντσάκη Δόμνα	Εκπαιδευτικός
15	Καλτσάτου Αντωνία	ΤΕΦΑΑ
16	Κόνιαρη Δήμητρα	Εκπαιδευτικός
17	Θεοδωρίδου Ζωή	Εκπαιδευτρια ΑΜΕΑ
18	Νικολαΐδου Δέσποινα	Οφθαλμίατρος
19	Τσαλέρας Γεωργιος	Νευροφυσιολόγος
20	Πρωϊσιου Χαρίκλεια	Λογοθεραπεύτρια
21	Ματζιάρη Κατερίνα	Παιδαγωγός ειδικής αγωγής

22	Φυρμπας Γεωργιος	ΩΡΛ
23	Τσιπτσιος Δημήτρης	Νευρολόγος
24	Κυράνου Σοφία	Νομικός
25	Ξανθόπουλος Ξανθόπουλος	Σχολικός σύμβουλος - Παιδαγωγός ειδικής αγωγής
26	Ζυμβρακάκης Ιωάννης	Παιδαγωγός ειδικής αγωγής

Με την έναρξη των προγραμμάτων πραγματοποιήθηκε συνάντηση όλων των εκπαιδευτών. Ο σκοπός της συνάντησης ήταν η ενημέρωση των εκπαιδευτών γύρω από τις υποχρεώσεις τους και τα δικαιώματά τους. Στο παρακάτω πίνακα αναφέρονται οι εκπαιδευτές που χρησιμοποιήθηκαν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα

Κατά την διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος έγιναν κάποιες αντικαταστάσεις εκπαιδευτών, οι οποίες ήταν απαραίτητες και για τις οποίες έγινε έγκαιρη ενημέρωση. Η παραπάνω λίστα αποτελεί και την τελική λίστα των συμμετεχόντων εκπαιδευτών, η οποία παρουσιάζει μικρές διαφορές σε σχέση με τη λίστα που δηλώθηκε στην υποβολή της έγκρισης του συγκεκριμένου προγράμματος

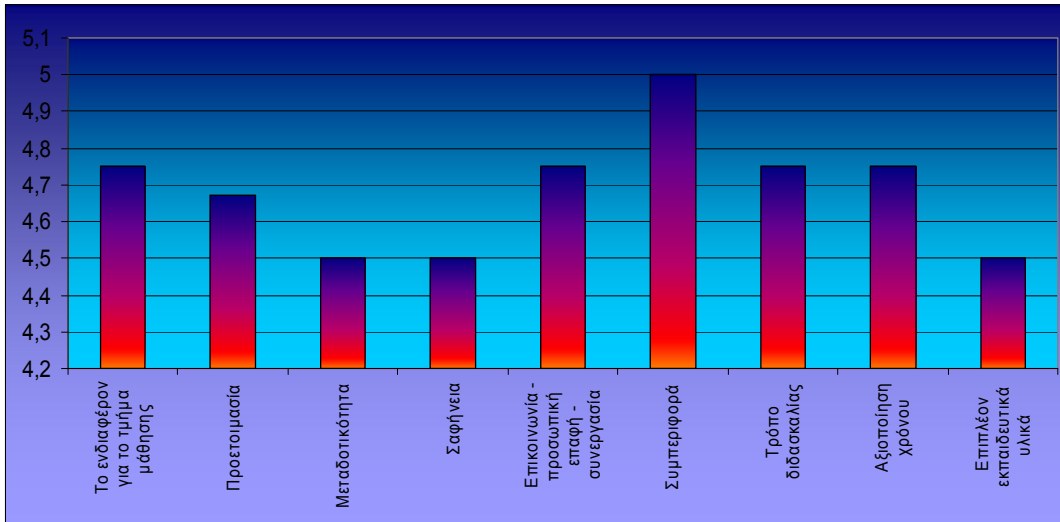
Οι εκπαιδευτές με την σειρά τους αξιολογήθηκαν και αυτοί από τους καταρτιζόμενους κατά την Α' και Β' Φάση της Αξιολόγησης. Ο πίνακας που ακολουθεί συμπεριλαμβάνει επί συνόλω αξιολόγηση των εκπαιδευτών βάση κάποιων παραμέτρων του ερωτηματολογίου κατά την Α' και Β' Φάση.

2.3.1.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ - ΓΟΝΕΙΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτών από τους εκπαιδευτικούς - γονείς αφορούσε τα κριτήρια που περιγράφονται στο παρακάτω πίνακα

Αξιολόγηση εκπαιδευτών (κλίμακα 0-5)	
Το ενδιαφέρον για το τμήμα μάθησης	4,79
Προετοιμασία	4,67
Μεταδοτικότητα	4,51
Σαφήνεια	4,54
Επικοινωνία -προσωπική επαφή - συνεργασία	4,75
Συμπεριφορά	4,74

Τρόπο διδασκαλίας	4,63
Αξιοποίηση χρόνου	4,72
Επιπλέον εκπαιδευτικά υλικά	4,52
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	4,68

Διάγραμμα 1: Αξιολόγηση εκπαιδευτών από εκπαιδευτικούς – γονείς

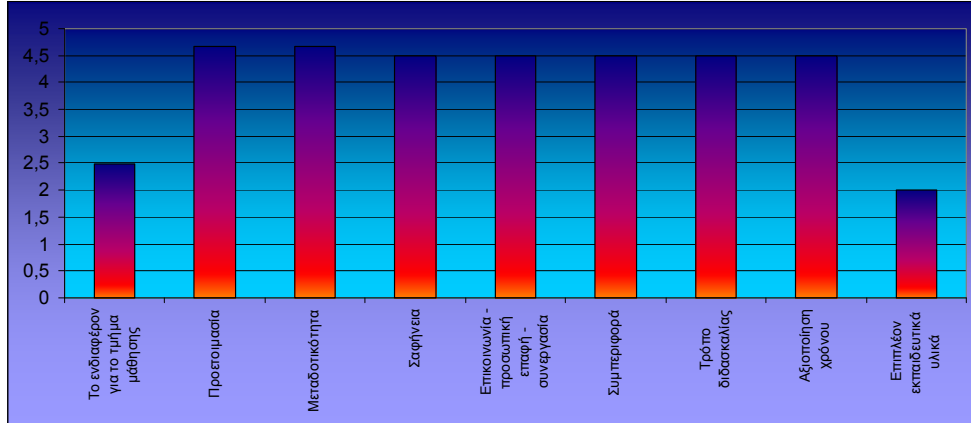
Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι οι εκπαιδευτικοί – γονείς είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από το επίπεδο των εκπαιδευτών και τις μεθοδολογίες που αυτοί χρησιμοποίησαν μιας και ο συνολικός μέσο βαθμός αξιολόγησης των παραπάνω 9 παραμέτρων ανέρχεται στο 4,68

2.3.1.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΑΠΟ ΓΟΝΕΙΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτών από τους γονείς αφορούσε τα κριτήρια που περιγράφονται στο παρακάτω πίνακα

Αξιολόγηση εκπαιδευτών (κλίμακα 0-5)	
Το ενδιαφέρον για το τμήμα μάθησης	2,50
Προετοιμασία	4,66
Μεταδοτικότητα	4,66
Σαφήνεια	4,52
Επικοινωνία -προσωπική επαφή - συνεργασία	4,48
Συμπεριφορά	4,38
Τρόπο διδασκαλίας	4,62

Αξιοποίηση χρόνου	4,47
Επιπλέον εκπαιδευτικά υλικά	2,00
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	4,03

Διάγραμμα 2: Αξιολόγηση εκπαιδευτών από γονείς

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι οι γονείς είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από το επίπεδο των εκπαιδευτών και τις μεθοδολογίες που αυτοί χρησιμοποίησαν μιας και ο συνολικός μέσο βαθμός αξιολόγησης των παραπάνω 9 παραμέτρων ανέρχεται στο 4,04. Ωστόσο ο βαθμός ικανοποίησης είναι λιγότερος από ότι στην περίπτωση των εκπαιδευτικών - γονέων με ιδιαίτερα 2 αδύνατα σημεία:

- a. Το επιπλέον εκπαιδευτικό
- b. Το πώς οι γονείς έκριναν το ενδιαφέρον των εκπαιδευτών για το τμήμα μάθησης

Οι διαφορές αυτές κρίνονται προβλέψιμες μιας και τα τμήματα των γονέων δεν είχαν την ομοιομορφία των τμημάτων γονέων εκπαιδευτικών με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται αυτές οι αντιφάσεις.

2.3.1.3 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι επιμορφωτές όλων των ειδικοτήτων θεωρούν ότι η λειτουργία του Προγράμματος Επιμόρφωσης, καθώς και η Διοίκηση και οργάνωση του Προγράμματος ήταν από καλή έως πολύ καλή (ποσοστά 82% και 91% αντίστοιχα).

Το 91% των επιμορφωτών κατάφερε να συγκροτήσει ομοιογενή τμήματα όσον αφορά στις προϋπάρχουσες γνώσεις στις ΤΠΕ των συμμετεχόντων.

Οι απόψεις των επιμορφωτών σχετικά με το αν ενδείκνυται η συνύπαρξη εκπαιδευτικών από διαφορετικές βαθμίδες ή τύπους σχολείων, μοιράζονται.

Παρατηρούμε ότι επιμορφωτές και επιμορφούμενοι έχουν ίδια άποψη για ομοιογενή τμήματα όσον αφορά στις προϋπάρχουσες γνώσεις στα θέματα αναπηρίας και για τη συνύπαρξη εκπαιδευτικών από διαφορετικές βαθμίδες ή τύπους σχολείων.

Επιμορφωτική Διαδικασία

Στο πεδίο αυτό των ερωτημάτων ζητήθηκε από τους επιμορφωτές να αξιολογήσουν τη συμμετοχή των επιμορφούμενων καθηγητών στις παρουσιάσεις,, τις σχέσεις επιμορφωτή - επιμορφούμενων και την πρόοδο των επιμορφούμενων καθηγητών. Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων προκύπτει ότι η άποψη των επιμορφωτών είναι από καλή έως πολύ καλή σε ποσοστό άνω του 95%.

Διδακτικό Υλικό

Οι επιμορφωτές χρησιμοποιούν ως διδακτικό υλικό κυρίως δικές τους σημειώσεις. Οι περισσότεροι απαντούν ότι παραπέμπουν τους επιμορφούμενους σε ιστοσελίδες εκπαιδευτικού περιεχομένου, όμως, σπάνια επιλέγουν βοηθήματα από το εμπόριο για να συστήσουν στους εκπαιδευτικούς.

Προτάσεις των επιμορφωτών για βελτιωτικές παρεμβάσεις

Οι προτάσεις των επιμορφωτών για τη βελτίωση της επιμόρφωσης εστιάζονται κυρίως σε οργανωτικά και παιδαγωγικά θέματα. Θεωρούν ότι ορθός πρέπει να υπάρχει Πρόγραμμα Σπουδών καθορισμένο από την αρχή του σεμιναρίου. Τονίζουν ιδιαίτερα την ανάγκη στήριξης των επιμορφόμενων και προτείνουν τη χρηματοδότηση για αγορά απαραίτητου υλικού(έντυπου, ηλεκτρονικού). Θεωρούν επίσης σημαντικό να υπάρχουν έτοιμες δραστηριότητες με φύλλα εργασίας ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς στην πράξη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η προσπάθεια εφαρμογής του Προγράμματος Επιμόρφωσης στο Εκπαιδευτικό μας Σύστημα, κρίνεται θετικά από τους επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς και τους Επιμορφωτές.

1. Οι απόψεις των εκπαιδευτικών της Περιφέρειας, δεν διαφοροποιούνται αισθητά από αυτές των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στα μεγάλα Αστικά Κέντρα.
2. Αν και έγινε προσπάθεια από τους επιμορφωτές να οργανώσουν ομοιογενή τμήματα ως προς τις προϋπάρχουσες γνώσεις των επιμορφούμενων, φαίνεται ότι προέκυψαν προβλήματα κατά την επιμόρφωση
3. Θα πρέπει να επανεξετασθεί το θέμα της συνύπαρξης εκπαιδευτικών από διαφορετικές βαθμίδες ή τύπους σχολείων σε ένα τμήμα επιμόρφωσης.
4. Απαιτείται κατάλληλη αρχική ενημέρωση των εκπαιδευτικών από τους αρμόδιους φορείς του σχολείου (Προϊστάμενο Διεύθυνσης, Διευθυντή του σχολείου, κ.ά), σχετικά με την Επιμόρφωση στις Ειδικές ανάγκες
5. Υπάρχει ανάγκη επιμόρφωσης των γονέων, σε θέματα Ειδικών αναγκών.

2.4 Αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό

Στη διεξαγωγή του προγράμματος δεν παρουσιάστηκαν σημαντικές αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό. Όσες αλλαγές προέκυψαν, αφορούσαν κυρίως αλλαγές εκπαιδευτών και οφείλονταν σε προσωπικούς και οικογενειακούς λόγους των ιδίων. Πάντως οφείλουμε να σημειώσουμε ότι κάθε αλλαγή στόχευε στη βελτίωση του προγράμματος και έγινε αφού ελήφθησαν υπόψη οι υποδείξεις των ιδίων των εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευτών καθώς και τα καθημερινά προβλήματα που προέκυψαν και ήταν ανεξάρτητα από το πρόγραμμα.

Το διδακτικό υλικό που μοιράστηκε ή υποδείχθηκε από τους επιμορφωτές ικανοποίησε τους επιμορφούμενους. Τόσο στα αστικά κέντρα όσο και στην περιφέρεια οι επιμορφούμενοι σημειώνουν ότι οι επιμορφωτές έδωσαν σημειώσεις, υπέδειξαν βοηθήματα από το εμπόριο και διευθύνσεις ιστοσελίδων με κατάλληλο εκπαιδευτικό περιεχόμενο.

2.5 Θετικά και αρνητικά σημεία του προγράμματος

Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους καταρτιζόμενους κατά την ενδιάμεση αλλά και την τελική αξιολόγηση εμπεριείχε και μια ενότητα όπου ζητήθηκε από τους καταρτιζόμενους να παραθέσουν τα αρνητικά και τα θετικά του σεμιναρίου. Σημειώνεται εδώ ότι η πολιτική του φορέα μας είναι να προσπαθεί να εκμαιεύσει όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία για τα αρνητικά των προγραμμάτων με σκοπό την βελτίωση της λειτουργίας. Γι' αυτό τον λόγο ζητείται από τους καταρτιζόμενους κατά τις αξιολογήσεις να είναι όσο το δυνατόν αυστηρότεροι σε θέματα που αφορούν τον φορέα της υλοποίησης.

2.5.1.1 ΘΕΤΙΚΑ

- Το περιβάλλον στην διάρκεια της κατάρτισης ήταν πολύ φιλικό.
- Οι εισηγητές του προγράμματος έχουν πολύ καλό εκπαιδευτικό επίπεδο και διάθεση συνεργασίας.
- Το πρόγραμμα είναι πολύ ενδιαφέρον και σίγουρα χρήσιμο για την βελτίωση της καθημερινότητας των επιμορφωμένων
- Το πρόγραμμα ήταν πολύ καλά δομημένο στις θεματικές του ενότητες και υπήρχε μεγάλη ποικιλία στα θέματα του.
- Το πρόγραμμα μας έδωσε τη δυνατότητα αξιολογών γνωριμιών.
- Το αντικείμενο του σεμιναρίου είναι πολύ ενδιαφέρον. Οι γνώσεις που αποκτούμε είναι αξιόλογες και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα.
- Η γραμματειακή υποστήριξη του προγράμματος είναι πολύ τυπική και εξυπηρετική.
- Το εκπαιδευτικό υλικό που μας δόθηκε είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον και χρήσιμο.
- Τα θέματα του σεμιναρίου είναι πολύ κοντά στις ανάγκες της σύγχρονης εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

2.5.1.2 ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- Το σεμινάριο είχε μικρή διάρκεια και το πρόγραμμα ήταν πολύ πιεστικό.
- Μικρές αλλαγές στο πρόγραμμα.

2.6 Εξοπλισμός και υποδομές

Δεν απαιτήθηκε ιδιαίτερος εξοπλισμός. Οι ανάγκες ικανοποιήθηκαν στους κατά τόπους χώρους υλοποίησης του προγράμματος

Πρακτική -βιωματική άσκηση

Το μεγαλύτερο μέρος της πρακτικής άσκησης των καταρτιζομένων βασίστηκε στο εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος. Η πρακτική άσκηση των καταρτιζομένων εστιάστηκε στην εκπαίδευση των καταρτιζομένων με βάση το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος. Η μεθοδολογία υλοποίησης της πρακτικής άσκησης στους χώρους διδασκαλίας περιλάμβανε προσομοίωση της εφαρμογής των δραστηριοτήτων και του εκπαιδευτικού υλικού με εναλλαγή ρόλων ανάμεσα στους καταρτιζόμενους (καθοδηγούμενη πειραματική εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και των δραστηριοτήτων).

Η πρακτική άσκηση στην περίπτωση αυτή περιλάμβανε τα ακόλουθα στάδια:

1. επιλογή δραστηριότητας, ανάλυση έργων (tasks) με την ομάδα των καταρτιζομένων
2. εφαρμογή της δραστηριότητας
3. αξιολόγηση της πειραματικής εφαρμογής

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ανάλυση της εφαρμογής του προγράμματος που παρουσιάστηκε παραπάνω αναφέρεται στην πορεία και τα αποτελέσματά του μέχρι τον Ιούλιο του 2008.

Το γενικό συμπέρασμα από την εφαρμογή του προγράμματος είναι ότι καλύπτει σχεδόν όλους τους ποσοτικοποιημένους στόχους που είχαν τεθεί στο σχεδιασμό του προγράμματος και παρουσιάζοταν στο τεχνικό δελτίο του έργου.

Όσον αφορά στους ποιοτικούς στόχους το πρόγραμμα έχει μια σημαντική αποτελεσματικότητα που παρουσιάζεται κυρίως από την βελτίωση της ποιότητας της παραγόμενης γνώσης

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του προγράμματος αναλυτικά παρουσιάστηκαν τόσο στην αξιολόγηση του κάθε άξονα παρέμβασης του προγράμματος όσο και στην ανάλυση των αποτελεσμάτων της εμπειρικής έρευνας.

Τα συμπεράσματα που ακολουθούν αναφέρονται συνοπτικά σε κάθε άξονα παρέμβασης και συνοψίζουν αυτά που προκύπτουν τόσο από τα πρωτογενή όσο και τα δευτερογενή στοιχεία του προγράμματος.

Τα συμπεράσματα για κάθε άξονα παρέμβασης είναι:

Κατηγορία 1: διδασκαλία

- Το πρόγραμμα θα καλύψει όπως θα φανεί και από την τελική έκθεση αξιολόγησης τον προβλεπόμενο αριθμό συμμετεχόντων εκπαιδευτικών γονέων και γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες που θα ωφελούνταν από το πρόγραμμα.
- Η βοήθεια που προσφέρθηκε στα τμήματα ήταν ουσιαστική αλλά περιορισμένης έκτασης. Τα αποτελέσματα της προόδου των μετεχόντων που συμμετείχαν σε αυτά τα τμήματα είναι θετικά όπως φαίνεται από την ανάλυση των ερωτηματολογίων .

- Η ζήτηση για δημιουργία των τμημάτων διδασκαλίας ήταν μεγαλύτερη από αυτή που μπορούσε να καλύψει το πρόγραμμα. Εμπόδιο για την κάλυψη της ζήτησης αποτέλεσε ο περιορισμένος προϋπολογισμός αυτής της δράσης.
- Η βοήθεια που προσφέρεται και ήταν επικεντρωμένη στην βελτίωση της καθημερινότητας καθώς και την επιμόρφωση των συγκεκριμένων ομάδων δεν είναι αρκετή για την ομαλή και διαχρονική παρέμβαση του προγράμματος .
- Η παρέμβαση στο σχολείο και η επιλογή των μετεχόντων εκπαιδευτικών γονέων και γονέων που έχουν ανάγκη βοήθειας έγινε με τη χρήση διαφόρων κριτηρίων σε κάθε περιφέρεια και κυρίως στηριχθηκε στην αξιολόγηση τους από την ομάδα υποστήριξης και υλοποίησης του προγράμματος και η οποία αποτελούταν από επιστημονικά μέλη του πανεπιστημίου αλλά και άλλους επαγγελματίες με συνάφεια στις συγκεκριμένες δραστηριότητας . επίσης αξιοποιήθηκε υπάρχον υλικό του φορέα καθώς και η σημαντική κατάρτιση και γνώση στα συγκεκριμένα θέματα.
- Από την αρχή του προγράμματος παρατηρείται μια συνεχής αλλαγή στα τμήματα γεγονός που δημιουργεί ασυνέχεια η οποία εντοπίζεται στις διαδοχικές διακοπές εφαρμογής του. Το πρόβλημα αυτό εμφανίζεται πιο έντονα στην περιφέρεια όπου το πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη χωρίς να έχει ολοκληρωθεί και αναμένοντα να υπάρξουν επιπλέον προβλήματα που σχετίζονται με την ανομοιογένεια και το περιορισμένο μέγεθος των συγκεκριμένων τμημάτων σε συγκεκριμένες περιοχές. Στην παρούσα έκθεση αυτά δεν συμπεριλήφθηκαν λόγω του ότι η διαδικασία ξεκίνησε πιλοτικά από την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, όπου και υπάρχει μεγαλύτερο πληθυσμιακό δείγμα και αναμένεται με τις διορθώσεις που θα προκύψουν να προχωρήσει αποτελεσματικότερα στην επαρχία .
- Τα τμήματα των γονέων λόγω του ότι τα παραπάνω θέματα ανομοιογένειας εμφανίζονται πιο έντονα απαιτείται μεγαλύτερη προσπάθεια από όλους τους συντελεστές του έργου με σκοπό να υπάρχει

καλύτερη διάχυση των αποτελεσμάτων αλλά και άρση της καχυποψίας και επιφυλακτικότητας αυτών για το συγκεκριμένο πρόβλημα

- Δεν υλοποιήθηκαν εκδηλώσεις ανά διοικητική και γεωγραφική περιφέρεια με σκοπό να υπάρχει δυνατότητα καλύτερης αρχικής ενημέρωσης και διάχυσης του προγράμματος
- Η πρόοδος των μετεχόντων και οι ανάγκες τους αξιολογούνταν από τον εκπαιδευτικό της τάξης με την κλασική μέθοδο του σχολείου ενώ θα πρέπει να υπάρξει ενιαίος τρόπος αξιολόγησης για να διαπιστωθούν αντικειμενικά τα αποτελέσματα της εφαρμογής του προγράμματος σε επιμέρους επιδόσεις αυτών και όχι στη γενική βελτίωση που αξιολογείται μέχρι σήμερα. Η εφαρμογή του φακέλου του εκπαιδευόμενου θα αποτελούσε μια ουσιαστική προσπάθεια σε αυτή την κατεύθυνση.
- Τέλος, παρουσιάστηκαν κάποια προβλήματα λόγω της θερινής περιόδου τα οποία και δείχνουν να αντιμετωπίζονται με επιτυχία, ωστόσο έχει υλοποιηθεί ένα προγραμματισμό με ιδιαίτερο βάρος από τα μέσα Αυγούστου και μετά η οποία θα ταυτίζεται με την υλοποίησης βιωματικής άσκησης για τα περισσότερα τμήματα με σκοπό να διατηρηθεί ο αρχικός χρονοπρογραμματισμός του έργου

Κατηγορία 2: Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

- Υπήρξε πολυεπίπεδη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα σε αριθμό που υπερβαίνει τους στόχους του προγράμματος αλλά και των στελεχών της εκπαίδευσης
- Τα θέματα που αποτελούσαν το περιεχόμενο του προγράμματος αφορούσαν το ειδικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης και υλοποιήθηκαν από εξειδικευμένο πανεπιστημιακό προσωπικό .
- Οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν την ικανοποίησή τους τόσο για το περιεχόμενο όσο και τη διαδικασία της επιμόρφωσης.

- Σχετικά με το είδος της επιμόρφωσης τάσσονται υπέρ της επιμόρφωσης εργαστηριακού τύπου ενώ είναι κάθετα αντίθετοι με τη γενική επιμόρφωση.
- Προτιμούν την εξειδικευμένη επιμόρφωση σε ειδικά θέματα ειδικοτήτων ενώ εξέφρασαν ενδιαφέρον αν συμμετέχουν εντονότερα και συχνότερα σε παρόμοιες επιμορφώσεις είτε σχετίζονται με κάποια συγκεκριμένο πρόγραμμα είτε όχι .
- Εκτιμούν ιδιαίτερα τα επιμορφωτικά σεμινάρια που είναι στοχευμένα και με μεγάλη αποδοχή των επιμορφώσεων πάνω στη ειδικές κατηγορίες του συγκεκριμένου προγράμματος με πεδία που παρουσιάστηκαν στην ex ante αξιολόγηση .
- Η καθυστέρηση για «τεχνικούς» λόγους της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών δημιούργησε προβλήματα κυρίως στην περιφέρεια όπου λόγω της διασποράς δεν ήταν δυνατή η επανάληψη των σεμιναρίων από την οποία επωφελήθηκαν οι εκπαιδευτικοί της Θεσσαλονίκης.
- Η διαφοροποίηση των επιμορφώσεων είναι επιβεβλημένη από τις περιφέρειες αλλά και η ενιαία αντιμετώπιση με την ανταλλαγή εμπειριών όπου υπάρχει διασπορά των μονάδων παρέμβασης σε πολλούς νομούς.
- Οι εκπαιδευτικοί είναι αντίθετοι στην μετακίνησή τους για επιμόρφωση σε μεγάλες αποστάσεις καθώς και στα Σαββατοκύριακα.
- Είναι αναγκαία η συνεχής στήριξη των εκπαιδευτικών σε θέματα συναφών δράσεων .

Κατηγορία 3: Ψυχοκοινωνική υποστήριξη εκπαιδευτικών και γονέων - βιωματικά εργαστήρια

- Τα βιωματικά εργαστήρια απευθύνθηκαν σε όλους του συμμετέχοντες
- Οι εκπαιδευτικοί είναι ικανοποιημένοι από την επιμόρφωση σε θέματα ψυχοκοινωνικής στήριξης αλλά και από τη συμμετοχή των ψυχολόγων στα τμήματα.

για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην τάξη αλλά και το σχολείο.

- Τα τμήματα βιωματικής εκπαίδευσης είχαν μεγάλη αποδοχή τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους γονείς
- Έγιναν σεμινάρια στους εκπαιδευτικούς που βασιζόνταν στις αρχές της βιωματικής μάθησης και είχαν ως στόχο να καλλιεργήσουν οι εκπαιδευτικοί δεξιότητες και τεχνικές επικοινωνίας και εμπύχωσης της ομάδας, την καλλιέργεια κλίματος συνεργασίας μέσα στην τάξη και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων. Τα σεμινάρια αυτά είχαν μεγάλη επιτυχία κυρίως στην Θεσσαλονίκη όπου η παρέμβαση ήταν πιο συστηματική και ολοκληρωμένη σε σχέση με άλλες περιφέρειες.
- Μεγάλη διαφοροποίηση στον τρόπο υλοποίησης αυτής της παρέμβασης δεδομένου ότι οι υπεύθυνοι των περιφερειών λειτουργούσαν χωρίς συντονισμό, αλλά και λόγω περιορισμένης παρουσίας ψυχολόγων σε πολλούς από τους νομούς παρέμβασης.

Κατηγορία 4: Διδακτικό υλικό.

- Μέχρι τον Ιούλιο δεν είχε διανεμηθεί όλο το διδακτικό υλικό.
- Είναι γεγονός ότι το υλικό αυτό δεν μπόρεσε να καλύψει τις διδακτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών αλλά και των εκπαιδευομένων. Η καθυστέρηση στην εκτύπωση οφείλεται σε τεχνικούς λόγους αν και οι διορθώσεις στο υπάρχον αλλά και το νέο ήταν έγκαιρα προετοιμασμένες.
- Όσοι χρησιμοποίησαν το διδακτικό υλικό θεωρούν ότι είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες του προγράμματος και ότι τους βοήθησε σημαντικά.
- Η επιμόρφωση για το υλικό θα πρέπει να γίνεται σε όλους τους εκπαιδευτικούς της μονάδας ώστε να υπάρχει αξιοποίηση του υλικού αλλά και δυνατότητα ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των εκπαιδευτικών για την καλύτερη αξιοποίησή του.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά οι προτάσεις για την ποιοτική κι ποσοτική βελτίωση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του προγράμματος.

- Στόχος των προτάσεων που ακολουθούν είναι αντιμετωπιστούν άμεσα τα προβλήματα που έχουν προκύψει από την εφαρμογή του προγράμματος μέχρι τον Ιούλιο αλλά και να συμβάλλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των αξόνων παρέμβασης καθώς και της βελτίωσης των εκπαιδευτικών διαδικασιών .
- επιπλέον προγραμματισμός σε περισσότερους ενδιαφερόμενους και, αν ο προϋπολογισμός επιτρέπει, επέκταση σε νέα γεωγραφικά τμήματα με τους όρους και τα κριτήρια που έχουν τεθεί από την αρχή του προγράμματος.
- Εφαρμογή του φακέλου του καταρτιζόμενου για την παρακολούθηση της πορείας του όσο και την αξιολόγησή του αλλά και για τη χρήση του ως μέσου για τον ποιοτικό έλεγχο του προγράμματος.
- Αύξηση της ωριαίας αμοιβής της κατάρτισης στους εκπαιδευτικούς.
- Αύξηση των ωρών κατάρτισης
- Ανάπτυξη και επέκταση προσαρμοσμένων βιωματικών δραστηριοτήτων.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε στοχευμένα αντικείμενα με ολιγομελή τμήματα, διάρκειας 4-5 ωρών.
- Επιμορφώσεις εργαστηριακού ή βιωματικού τύπου.
- Απόλυτη προτεραιότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το εκπαιδευτικό υλικό προκειμένου να αξιοποιηθεί άμεσα στο τμήμα.
- Επέκταση της επιμόρφωσης σε θέματα ψυχοκοινωνικής στήριξης των μαθητών και βελτίωσης των σχέσεων του σχολείου με την οικογένεια.
- Ενιαία εφαρμογή των αξόνων παρέμβασης του προγράμματος σε όλη την επικράτεια.

- Άμεση διανομή του διδακτικού υλικού σε εκπαιδευτικούς και καταρτιζόμενους .